

SKUODO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2019 METŲ ŠVIETIMO PAŽANGOS ATASKAITA

I. BENDROJI DALIS

Skuodo rajono savivaldybė 2019 m. savo veiklą švietimo srityje organizavo vadovaudamasi šalies švietimo sistemą reglamentuojančiais teisės aktais, Skuodo rajono savivaldybės 2014–2020 metų strateginiu plėtros planu; Skuodo rajono savivaldybės 2019–2021 metų strateginio veiklos plano 1 programa „Ugdymo kokybės ir mokymosi aplinkos užtikrinimas“, kurios strateginis tikslas – užtikrinti aukštą teikiamų viešųjų paslaugų kokybę ir prieinamumą.

Minėtoje programoje 2019–2021 m. buvo išskirti tokie tikslai ir uždaviniai:

1. Užtikrinti ugdymo programų vykdymą, jų įvairovę:

1.1. sudaryti sąlygas ugdyti vaikus ikimokyklinio ugdymo įstaigose, bendrojo ugdymo įstaigose;

1.2. sudaryti sąlygas vaikų, jaunimo ir suaugusių asmenų neformaliajam ugdymui ir užimtumo organizavimui;

1.3. sudaryti sąlygas vaikams, jaunimui ir suaugusiems asmenims įgyti profesinį išsilavinimą;

1.4. užtikrinti pedagoginės psichologinės pagalbos prieinamumą visiems ugdymo įstaigų bendruomenių nariams.

2. Kurti saugią ir patrauklią ugdymo aplinką:

2.1. užtikrinti kokybiškų mokinių pavėžėjimo paslaugų teikimą;

2.2. užtikrinti kokybiškų prevencinių programų kūrimą ir įgyvendinimą;

2.3. kurti, atnaujinti ir modernizuoti ugdymo įstaigų infrastruktūrą;

2.4. didinti paslaugų, teikiamų švietimo įstaigų bendruomenėms, įvairovę, kokybę ir prieinamumą;

2.5. įgyvendinti ES ir kitų fondų remiamus projektus.

3. Skatinti aktyvią ugdymo įstaigų bendruomenių veiklą:

3.1. skatinti ugdymo įstaigų bendruomenių iniciatyvas;

3.2. sudaryti optimalias sąlygas gabių ir talentingų vaikų ugdymui.

Skuodo rajono savivaldybės 2019 metų švietimo pažangos ataskaitos tikslas – fiksuoti ir įvertinti kiekybinius bei kokybinius pokyčius savivaldybės švietimo sistemoje, įvardinti spręstinus dalykus.

Panaudotų duomenų šaltiniai:

1. Savivaldybės strateginiai dokumentai (planai, programos, ataskaitos);

2. Švietimo valdymo informacinė sistema;

3. Statistikos departamentas;

4. Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vykdoma stebėseną;

5. Savivaldybės ugdymo įstaigų dokumentai.

Ataskaitoje apžvelgiamas ir lyginamas 3 metų laikotarpis – 2017–2019 m.

Savivaldybės 3 metų metų pokytis, palygintas su panašiomis X ir Y savivaldybėmis. Šios savivaldybės pasirinktos, nes yra panašios mokyklų, mokinių skaičiumi ir priklauso tai pačiai kaimiškųjų savivaldybių grupei.

II. UGDYMO PRIEINAMUMAS

Vadovaujantis Skuodo rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2016–2020 m. bendruoju planu, buvo optimizuojamas mokyklų tinklas.

2017 m. savivaldybėje švietimo paslaugas teikė 8 bendrojo ugdymo mokyklos: 3 vaikų lopšeliai-darželiai, 2 neformaliojo švietimo įstaigos ir 1 profesinio mokymo mokykla.

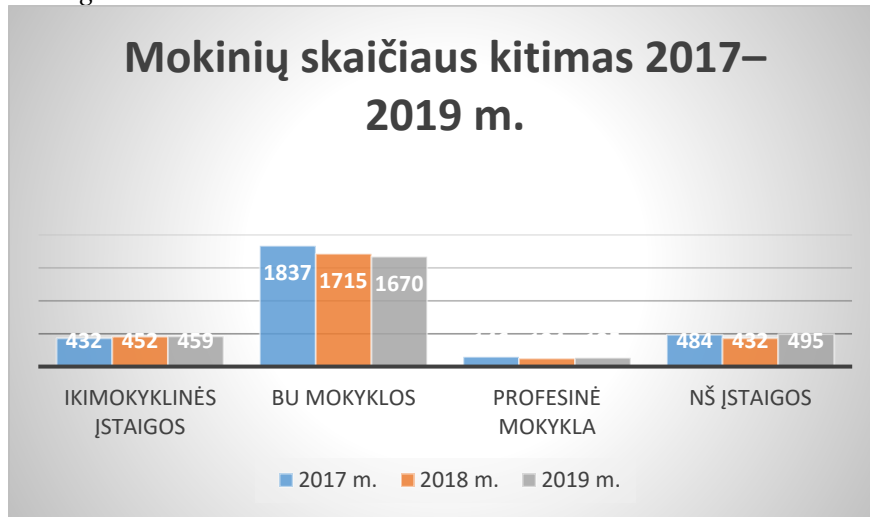
Nuo 2018 m. rugsėjo 1 d. mokinių nebesusirinko į Šačių pagrindinę mokyklą, nors buvo sudarytos sąlygos Šatėse veikti Mosėdžio gimnazijos Šačių pradinio ugdymo skyriui.

Nuo 2019 m. rugsėjo 1 d. Lenkimų Simono Daukanto mokykla-daugiafunkcis centras tapo Skuodo Bartuvos progimnazijos skyriumi, likviduotas Ylakių gimnazijos Barstyčių vidurinio ugdymo skyrius; Aleksandrijos pagrindinėje mokykloje nebeformuotos 9–10 klasės.

1 lentelė. Švietimo įstaigų ir mokinių skaičius Skuodo rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Pavadinimas	Mokinių skaičius		
		2017–2018 m. m.	2018–2019 m. m.	2019–2020 m. m.
	Ikimokyklinio ugdymo mokyklos			
1.	Skuodo vaikų lopšelis-darželis	302	312	317
2.	Mosėdžio vaikų lopšelis-darželis	67	70	68
3.	Ylakių vaikų lopšelis-darželis	63	70	74
	Iš viso	432	452	459
	Bendrojo ugdymo mokyklos			
4.	Skuodo Pranciškaus Žadeikio gimnazija	296	307	294
5.	Mosėdžio gimnazija	344	369	358
6.	Ylakių gimnazija	336	303	272
7.	Bartuvos progimnazija	575	558	587
8.	Aleksandrijos pagrindinė mokykla	67	63	69
9.	Barstyčių pagrindinė mokykla	92	85	90
10.	Šačių pagrindinė mokykla	61	-	-
11.	Lenkimų Simono Daukanto mokykla-daugiafunkcis centras	66	30	-
	Iš viso	1 837	1 715	1 670
	Profesinio mokymo įstaiga			
12.	Skuodo amatų ir paslaugų mokykla	146	124	135
	Neformaliojo vaikų švietimo ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokyklos			
13.	Skuodo meno mokykla	325	284	312
14.	Skuodo rajono savivaldybės kūno kultūros ir sporto centras	159	148	184
	Iš viso	484	432	495

1 diagrama

Kaip matyti iš 1 lentelės ir 1 diagramos, 2017–2019 m. savivaldybėje nežymiai daugėjo ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas. Bendrojo ugdymo mokyklose kiekvienais metais mokinių skaičius mažėja, bet stebimas pokyčio mažėjimas (2017–2018 m. m.–2018–2019 m. m. mažiau 122 mokiniais, 2018–2019 m.m.–2019–2020 m.m. – 45 mokiniais). Profesinėje mokykloje ir neformaliojo ugdymo įstaigose ugdytinių skaičius buvo šiek tiek kintantis.

Mokinių mažėjimui daug įtakos daro gyventojų, ypač jaunų šeimų, migracija. Pastebėta tendencija, kad pastaraisiais metais padaugėjo atvejų, kai jaunos šeimos iš Skuodo rajono savivaldybės išsikelia gyventi į didžiuosius šalies miestus.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Skuodo rajono savivaldybės vidaus migracijos procentas 2019 m. buvo 16,8 (2018 m. – 13,1); tarptautinės migracijos – 1,5 (2018 m. – 3,7). Vadinasi, pastaraisiais metais Skuodo rajono gyventojų, o taip pat ir mokinių skaičius, mažėjo ne tik dėl nepalankios demografinės situacijos, bet ir dėl jaunų šeimų persikėlimo gyventi į kitas šalies savivaldybes.

Emigracija į užsienio šalis ženkliai mažėja. Vis dažniau į ikimokyklines įstaigas ir mokyklas sugrįžta ugdytis buvusių emigrantų vaikai. Tačiau dėl sudėtingos ekonominės situacijos, tėvams Skuodo savivaldybėje nesuradus tinkamų darbų, išsikelia gyventi į didesnes šalies savivaldybes.

BU mokyklų mokinių skaičiaus mažėjimo kaita per pastaruosius trejus metus pastebima ir panašiose mažosiose šalies savivaldybėse. 2017–2019 m. X savivaldybėje sumažėjo 12,2 proc. mokinių, Y savivaldybėje – 11,4 proc., Skuode – 8,9 proc.

Ikimokyklinio ugdymo įstaigos

Vertindama ikimokyklinio ugdymo prieinamumo klausimus, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija kaip svarbų rodiklį nurodo ikimokyklinio amžiaus vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, procentinę dalį. 2019 metais Skuodo rajono savivaldybėje šis rodiklis buvo tik 68,5 (2018 m. – 70,5). Tokiu būdu savivaldybė pateko tarp trečdaliu šalies savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį yra prasčiausia. Aiškinantis to priežastis, išaiškėjo, kad daug ikimokyklinio

amžiaus vaikų yra tik registruoti mūsų savivaldybėje, o gyvena dažniausiai užsienyje arba kituose rajonuose.

Pastaraisiais metais dėl didėjančio vaikų skaičius savivaldybės vaikų lopšeliuose-darželiuose (žr. 1 lentelę ir 1 diagramą) augo ir jų paslaugų poreikis, tad kilo nedidelių prieinamumo problemų. Tačiau daugelis iš jų buvo operatyviai išspręstos, atidarant naujas grupes.

Siekiant pagerinti ikimokyklinio ugdymo prieinamumą, 2017 ir 2018 m. Skuodo vaikų lopšelyje-darželyje buvo įrengtos 3 naujos grupės vaikams; 2019 m. buvo atidarytos dar dvi naujos priešmokyklinio ugdymo grupės Skuodo ir Ylakių vaikų lopšeliuose-darželiuose, įsteigta mišri ikimokyklinio-priešmokyklinio ugdymo grupė Aleksandrijos pagrindinėje mokykloje. Dar seniau ikimokyklinio ugdymo grupės buvo įsteigtos Barstyčių pagrindinėje mokykloje ir Lenkimų Simono Daukanto mokykloje-daugiafunkciame centre.

Tačiau problema išliko Mosėdžio vaikų lopšelyje-darželyje. Čia 2019 m. rugsėjo 1 d. paslaugų poreikis buvo patenkintas apie 90 proc.

Siekdama pagerinti vaikų ugdymo sąlygas bei įgyvendinti higienos normų reikalavimus, Skuodo rajono savivaldybės administracija buvo parengusi techninį projektą Mosėdžio vaikų lopšelio-darželio priestato statybai. Tačiau 2019 m. birželio 7 d. projekto finansavimo sutartis buvo nutraukta, kai paaiškėjo, kad šiame objekte nebus įmanoma įgyvendinti didelės dalies techniniame projekte numatytų privalomų sprendimų. Tad ši problema liko spręstina. Tėvams buvo siūloma rinktis kitas ikimokyklinio ugdymo įstaigas, bet šia galimybe pasinaudojo tik keli tėvai.

Bendrojo ugdymo mokyklos

2019 m. Skuodo rajono savivaldybėje veikė 6 bendrojo ugdymo mokyklos:

3 gimnazijos:

Skuodo Pranciškaus Žadeikio gimnazija (I–IV gimnazijos klasės);

Skuodo rajono Ylakių gimnazija (1–8 klasės, I–IV gimnazijos klasės);

Skuodo rajono Mosėdžio gimnazija (priešmokyklinio ugdymo grupės, 1–8 klasės, I–IV gimnazijos klasės);

1 progimnazija:

Skuodo Bartuvos progimnazija (priešmokyklinio ugdymo grupė, 1–8 klasės, specialiojo ugdymo klasės) ir Skuodo bartuvos progimnazijos Lenkimų Simono Daukanto mokyklos-daugiafunkcio centro skyrius (ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo grupės, 1–4 klasės);

2 pagrindinės mokyklos:

Skuodo rajono Barstyčių pagrindinė mokykla (ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo grupės, 1–10 klasės);

Skuodo Aleksandrijos pagrindinė mokykla (ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo grupė, 1–8 klasės).

Specialiųjų ugdymosi poreikių vaikų ugdymas

Skuodo vaikų lopšelyje-darželyje 2019 metais veikė 3 grupės, skirtos didelių specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams: dvi ikimokyklinio ugdymo ir viena priešmokyklinio ugdymo. Jose iš viso buvo ugdomi 27 vaikai. Palyginus su 2018 m., vaikų buvo devyniais daugiau.

Skuodo Bartuvos progimnazijoje veikė dvi specialiosios jungtinės klasės mokiniams, turintiems kompleksinių negalių, kurių derinio dalis yra intelekto sutrikimas, ir turintiems vidutinį, žymų ir labai žymų intelekto sutrikimą, kuriose mokėsi 15 vaikų (2018 m. – 14).

Minėtos ugdymo įstaigos turi geras sąlygas dirbti su vaikais specialiosiose klasėse ir grupėse: pagalbos mokiniui specialistų komanda, infrastruktūrą, priemonių. Kol kas savivaldybės poreikiams vietų pakanka, prieinamumo problemų nekyla. Organizuojamas šių vaikų pavežėjimas.

Dėl rajono vaikų, turinčių specifinių poreikių, ugdymo sudaromos sąlygos jiems ugdytis kitų savivaldybių specialiosiose mokyklose.

2019 m. dar 93 specialiųjų ugdymosi poreikių turintys vaikai buvo ugdomi mokyklų bendrosiose klasėse (2018 m. – 95, 2017 m. – 98).

Skirtingai nei specialiosiose grupėse ir klasėse, sąlygos tokiems vaikams ugdytis bendrojo ugdymo klasėse apžvelgiamu laikotarpiu buvo sudėtingos: mokyklos susidūrė su švietimo pagalbos specialistų, finansavimo trūkumu ir pan.

Vaikų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, dalis nuo bendro mokinių skaičiaus, proc.

1 grafikas

Kaip matyti iš pateikto *1 grafiko*, specialiųjų ugdymosi poreikių vaikų kasmet santykinai daugėjo, tad savivaldybei tenka spręsti problemas, susijusias su ugdymo kokybės gerinimu.

Profesinis mokymas

Skuodo amatų ir paslaugų mokykla yra vienintelė tokio tipo mokykla Skuodo rajone, nutolusi nuo artimiausių profesinių mokyklų daugiau kaip 50 km. Kadangi Skuodo rajonas – vienas iš ekonomiškai silpniausių rajonų, kuriame vyrauja žemų technologijų pramonė – žemės ūkio produkcijos gamyba ir perdirbimas, veikia smulkios ir vidutinės gamybos įmonės: medienos apdirbimas, baldų gamyba, kaimo turizmas, statybos bei remonto, automobilių transporto remonto, prekybos ir paslaugų įmonės ir kt., Skuodo rajono savivaldybės politikai suinteresuoti išlaikyti profesinę mokyklą, kad jaunimas turėtų galimybę likti rajone ir įsitvirtinti čia veikiančiose įmonėse. Be to, esant ne itin palankiai gyventojų ekonominei ir socialinei padėčiai, savivaldybėje veikianti profesinė mokykla, kaip socialinė organizacija, padeda mokiniams profesinio ir vidurinio išsilavinimo siekti arti namų. Tad daugelis mokinių – Skuodo rajono savivaldybės gyventojai.

2017–2019 m. Skuodo amatų ir paslaugų mokyklos mokinių skaičiaus kaita pateikta *1 lentelėje ir 1 diagramoje*.

Šioje mokykloje vykdomas pirminis profesinis mokymas kartu su vidurinio ugdymo programa bei tęstinis profesinis mokymas. 2017–2019 m. Skuodo amatų ir paslaugų mokykloje buvo mokoma tokių specialybių: apdailininko (statybininko), kaimo turizmo organizatoriaus, technikos priežiūros verslo darbuotojo, kirpėjo. Ankstesniais metais dar buvo rengiami staliai, dailiųjų tekstilės dirbinių gamintojai, sekretoriai. Tačiau nesurinkus pakankamai mokinių į formuojamas grupes, šių mokymo programų teko atsisakyti. Mokykloje taip pat vykdomi vairavimo, traktorininkų ir ūkininkavimo pradmenų mokymai.

Skuodo amatų ir paslaugų mokyklos, 2019 m. tapusios viešąja įstaiga, steigėja yra Švietimo, mokslo ir sporto ministerija. Skuodo rajono savivaldybės tarybos 2018 m. gruodžio 20 d. sprendimu Nr. T9-231 skirtas dalinis finansavimas Skuodo amatų ir paslaugų mokyklos aplinkai išlaikyti.

2019 m. vasario 18 d. pasirašyta bendradarbiavimo sutartis Nr. (4.1.8)-R5-232/S-203/1 tarp Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, Skuodo rajono savivaldybės ir Skuodo amatų ir paslaugų mokyklos. Sutarties dalykas yra šalių bendradarbiavimas siekiant užtikrinti profesinio mokymo gerinimą Skuodo rajone.

2019 m. balandžio 17 d. protokolu Nr. 1 Skuodo amatų ir paslaugų mokyklos taryba (kolegialus valdymo organas) patvirtino Skuodo amatų ir paslaugų mokyklos 2019–2021 m. strateginį veiklos planą. Pagrindiniai strategijos tikslai: profesinio mokymo ir bendrojo ugdymo kokybės, patrauklumo, prieinamumo ir lankstumo didinimas bei infrastruktūros tobulinimas, sudarantis prielaidas didinti profesinio mokymo (si) kokybę ir mokinių bei darbdavių pasitenkinimą mokyklos teikiamomis paslaugomis.

Strateginių tikslų įgyvendimas 2019 metais buvo sėkmingas:

1. naujų mokinių priėmimo planas buvo 60 mokinių, priimta 74;
2. parengtas ES struktūrinių fondų projektas „Skuodo amatų ir paslaugų mokyklos infrastruktūros plėtra“. Projekto įgyvendinimo metu numatoma: Apdailininkų (statybininkų) ir Kaimo turizmo organizatoriaus modulių programų praktinio mokymo priemonių bei įrangos įsigijimas ir atnaujinimas bei patalpų atnaujinimas. 2019 m. gruodžio 19 d. pasirašyta iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto Nr. 09.1.2-CPVA-K-722-01-0034 „Skuodo amatų ir paslaugų mokyklos infrastruktūros plėtra“ sutartis Nr. 09.1.2-CPVA-K-722-01-0034. Projekto biudžete nustatyta didžiausia galima projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma – 257 169,86 Eur;

3. parengtas ir laimėtas ES projektas „Igyk praktinių įgūdžių ir kurk savo ateitį“, projekto Nr. 08.6.-ESFA-T-927-01-0074, pagal priemonę „Socialinės įtrauktiems didinimas ir kova su skurdu“. Projekto tikslas – pagerinti socialinę atskirtį patiriančio jaunimo socialinius įgūdžius, siekiant pagerinti jų integraciją į visuomenę ir darbo rinką. Projekto bendra suma – 7 020 Eur;

4. 2019 m. įvykdytas ERASMUS+ projektas „Daugiau nei įprasta praktika“ Nr. 2018-1-LT01-KA102-046723 (mokiniai mėnesį atlikinėjo profesinę praktiką Italijoje, Milane). Bendra projekto suma – 29 559 Eur;

5. parengtas ir laimėtas ERASMUS+ projektas „Profesinis tobulėjimas Austrijoje“ Nr. 2019-1-LT01-KA102-060278 (Austrija, Viena). Projekto bendra suma – 39 021 Eur.

Tikimasi, kad ugdymo(si) aplinkos modernizavimas, infrastruktūros sutvarkymas, projektų dėka vykdomi patrauklūs praktikos atlikimo būdai dar labiau padidins kokybiško profesinio mokymo prieinamumą.

Neformalusis ugdymas

Skuodo rajone veikia viena formalųjį ugdymą papildanti neformaliojo švietimo įstaiga – Skuodo meno mokykla. 2017–2019 m. Skuodo meno mokyklos mokinių skaičiaus kaita pateikta *1 lentelėje*. Lyginant su 2018 m., 2019 m. mokinių skaičius padidėjo 5 procentais.

Tam, kad paslaugos būtų suteikiamos arčiau vaikų gyvenamosios vietos, Skuodo meno mokyklos skyriai veikia Ylakiuose ir Mosėdyje, tėvų pageidavimu įsteigtos ankstyvojo ugdymo grupės.

Skuodo meno mokykloje mokoma muzikos, choreografijos, dailės dalykų, dirbama grupėmis ir individualiai. Mokykloje veiklą vykdo įvairūs kolektyvai: kanklininkų (Ylakai, Skuodas), saksofonininkų (Skuodas), pučiamųjų instrumentų orkestras, orkestro choreografinė grupė, šiuolaikinio šokio kolektyvas, liaudies instrumentų ansamblis, jaunučių choras (Skuodas ir Mosėdis), vokaliniai (Skuodas, Ylakai), akordeonininkų ansambliai.

Mokinių skaičiaus didėjimą 2019 m. lėmė ir savivaldybės įgyvendintas projektas „Neformaliojo švietimo infrastruktūros tobulinimas Skuodo rajono savivaldybėje“, dėka kurio mokymo bazė tapo modernesnė ir patrauklesnė, taip pat – naujų programų pasiūla: Skuodo meno mokyklos parengiamosios grupės mokiniams pradėta taikyti naujovė – individualiai supažindinama su muzikos instrumentais. Mokiniais yra sudarytos sąlygos per ankstyvojo ugdymo programą (5 dalykų krepšėlių) pažinti mokyklos teikiamo ugdymo įvairovę. Tai sudaro prielaidas mokiniui pasirinkti meninio ugdymo šaką – muziką, dailę ar šokį.

Skuodo meno mokykloje prieinamumo problema nėra aktuali – mokykla būtų pajėgi priimti iki 400 mokinių.

Ne Skuodo miesto teritorijoje gyvenantiems mokiniams suteikiama Meno mokyklos mokinių pavėžėjimo į mokyklą ir namo nemokama paslauga.

Skuodo rajono savivaldybės kūno kultūros ir sporto centras taip pat vykdo neformalų švietimą ir priima visus norinčius sportuoti. 2017–2019 m. kūno kultūros ir sporto centro mokinių skaičiaus kaita pateikta *1 lentelėje*. 2019 m. šį centrą lankė 184 ugdytiniai, tai yra 20 proc. daugiau nei 2018 m.

Populiariausios sporto šakos: krepšinis, futbolas, lengvoji atletika, tinklinis, dziudo.

Dėl projekto „Neformaliojo švietimo infrastruktūros tobulinimas Skuodo rajono savivaldybėje“ suteiktų galimybių įsigyti naujų ugdymosi priemonių ir 2019 m. padaugėjus mokinių buvo sudaryta papildoma grupė lankančių krepšinių, sudarytos robotikos ir dviračių sporto grupės, artimiausiu laiku planuojama suburti naują merginų tinklinio grupę.

2019 metais surengtas 61 sporto renginys, kurių dauguma dalyvių – mokiniai.

Tačiau labai svarbi sporto srities problema, turinti tiesioginės įtakos prieinamumui ir mokyklos patrauklumui, išliko – silpna infrastruktūra: įstaiga neturi normalios sporto salės, lauko sporto stadiono ir kt. – pagal susitarimus naudojasi BU mokyklų sporto bazėmis, treniruojasi Šaulių sąjungai priklausančioje nepatenkinamos būklės salėje.

2019 metais su Lietuvos Šaulių sąjunga pasirašyta 10 metų panaudos sutartis dėl Šaulių salės naudojimosi rajono sporto reikmėms. Salėje treniruojasi Sporto centro auklėtiniai, aktyviai sportuoja rajono gyventojai, vyksta Skuodo amatų ir paslaugų mokyklos mokinių fizinis ugdymas, sportinę formą ir kovinės savigynos įgūdžius tobulina Skuodo policijos pareigūnai. Siekiant pritraukti kuo daugiau fiziškai aktyvių žmonių sportuoti, iš specialiųjų lėšų buvo įsigyti treniruokliai. Norint toliau naudoti šią salę sportinėms veikloms, būtina suremontuoti patalpas, kad jos atitiktų higienos normas ir būtų gautas higienos pasas.

Nors šalies lygmeniu ne kartą buvo teiktos paraiškos projektams, siekiant pagerinti sporto infrastruktūrą, finansavimo negauta.

Nuo 2015 m. pradėjus įgyvendinti Neformaliojo vaikų švietimo (NVŠ) programas, finansuojamas ES arba Valstybės lėšomis, neformaliojo ugdymo paslaugų prieinamumas savivaldybėje nuolat augo. NVŠ programų įgyvendinimo pokytis pavaizduotas *2 lentelėje*.

Laisvųjų mokytojų ir kitų NVŠ paslaugų teikėjų įgyvendinamos NVŠ programos buvo kasmet patrauklesnės vaikams, stengtasi juos burti ir patalpų ieškoti atokesnėse gyvenvietėse, kur jau neveikia mokyklos ir būtų arčiau vaikų gyvenamosios vietos. Populiariausių tarp vaikų programų, kaip, pavyzdžiui, krepšinis, robotika, jaunieji šauliai, vykdytojai ėmė steigti papildomas

grupės įvairiose savivaldybės vietovėse, kad tik kuo daugiau vaikų galėtų lankyti mėgstamus užsiėmimus.

2019 m. NVŠ programų kryptys buvo: sportas (9 programos), menai, dailė (5), pilietiškumas (5), teatras, kalbos, psichologija (3), muzika, šokis (3 programos), maisto gamyba (2), robotika (4).

2 lentelė. NVŠ programų įgyvendinimo pokytis

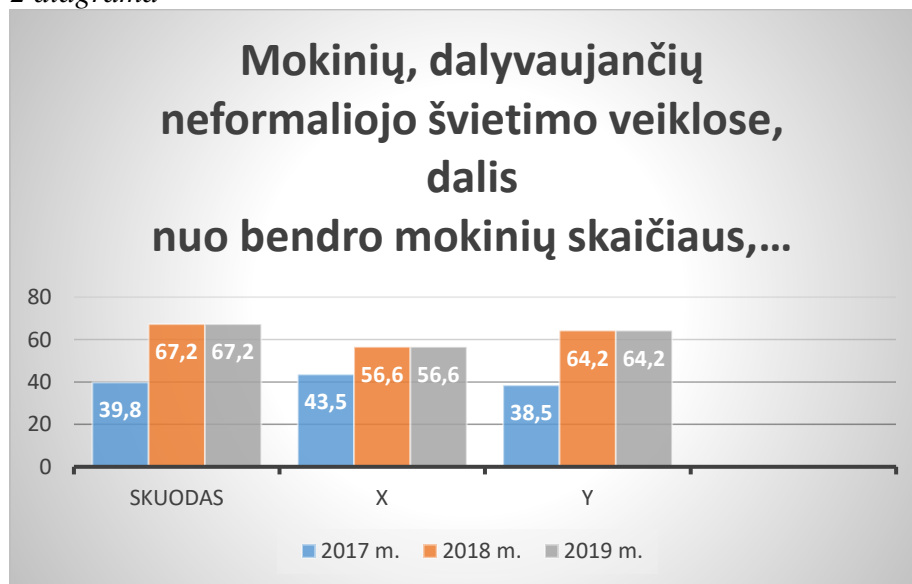
Metai	Skirta lėšų, eur	Teikėjų skaičius	Programų skaičius	Vaikų skaičius
2015 (3 mėn.)	21 469	22	27	499
2016	61 000	36	39	549
2017	44 194	32	33	456
2018	56 739	37 (31*)	38 (35)	528 (474)
2019	57 774	25	32	441

* metų pabaigoje

Vienas iš programos „Ugdymo kokybės ir mokymosi aplinkos užtikrinimas“ kriterijų buvo pamatuoti, kaip kinta vaikų, dalyvaujančių neformaliojo švietimo veiklose, dalis nuo bendro mokinių skaičiaus procentais.

2019 m. planas buvo kuklus: pasiekta, kad įvairius neformaliojo ugdymo užsiėmimus lankytų ne mažiau kaip 45 proc. mokinių, bet šis skaičius ūgtelėjo iki 67. 2 grafike pavaizduotas trejų metų pokytis, palyginta su panašiomis X ir Y savivaldybėmis.

2 diagrama

Vienas iš strateginės savivaldybės programos „Ugdymo kokybės ir mokymosi aplinkos užtikrinimas“ uždavinių – sudaryti sąlygas vaikų, jaunimo ir suaugusių asmenų neformaliajam ugdymui ir užimtumo organizavimui.

Jaunimo užimtumu savivaldybėje rūpinasi Skuodo atviras jaunimo centras, kurio nuostatuose įteisinta ir neformaliojo švietimo funkcija.

Savivaldybėje yra ir kitų jaunimo organizacijų, kurios telkia bendraamžius įvairioms neformalioms veikloms: mokinių savivaldos organizacijos, religinės bendruomenės NVO – ypač aktyvi Skuodo Švento Juozapo ateitininkų kuopa (sudaro 50 narių). Veikia ir kitos su jaunimo pomėgiais susijusios neformalios grupės, pavyzdžiui, breikeriai, „bytbokseriai“, „brightlight“, muzikuojantys jaunuoliai.

Kalbant apie ugdymo paslaugų prieinamumą, būtina paminėti, kad kasmet daugėja ir suaugusių asmenų, dalyvaujančių neformaliojo švietimo užsiėmimuose.

Skuodo informacijos centras jau nuo 2016 metų yra Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi veiksmų plano koordinatorius rajone ir įvairioms veikloms telkia potencialius švietimo paslaugų teikėjus bei suaugusius, norinčius mokytis.

Besimokančių suaugusiųjų skaičius kasmet didėjo: 2017 m. – 4 500, 2018 m. 7 000, 2019 m. – 8 524.

Skuodo rajono savivaldybė 2017–2019 m. skyrė po 2 000 eurų neformaliojo suaugusiųjų švietimo projektams finansuoti. 2019 m. projektų konkursą laimėjo Skuodo trečiojo amžiaus universitetas, įgyvendinęs programą „Brandaus amžiaus žmogaus grožis: nuo galimybių įvairovės iki savęs atradimo“. Veiklos buvo įdomios, pritraukusios viso rajono suaugusiuosius: dėl riboto vietų skaičiaus į mokymus nepateko visi norintieji.

Aktyviai projektinėje veikloje dalyvavo ir kitos suaugusiųjų organizacijos: Lietuvos pensininkų sąjungos „Bočiai“ Skuodo rajono draugija, kaimų bendruomenės, neįgaliųjų draugijos.

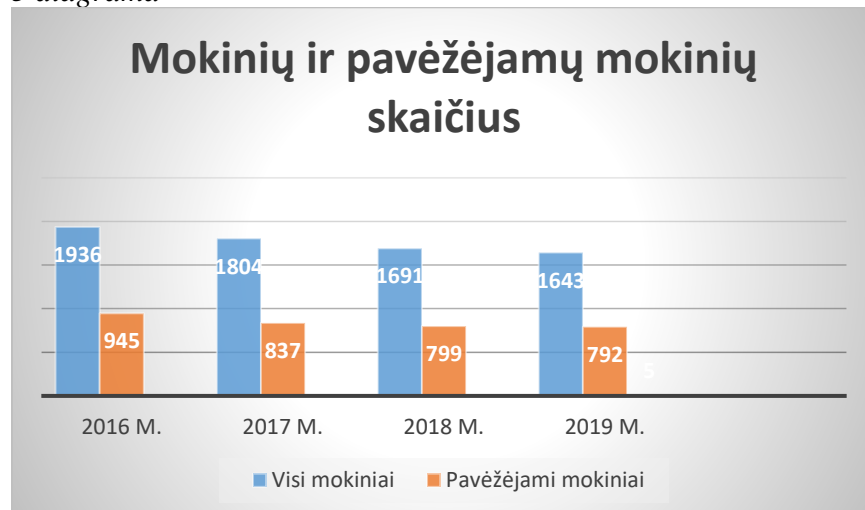
Pavėžėjimas

Ugdymo prieinamumo reikalai tiesiogiai susiję su pavėžėjimo organizavimu. Tai ypač tampa aktualu optimizuojant mokyklų tinklą. Pavėžėjimo paslauga kasmet tenkinama 100 proc. Jeigu iškyla pavienių problemų, jos operatyviai išsprendžiamos.

Savivaldybė yra patvirtinusi Mokinių vežimo ir važiavimo išlaidų kompensavimo tvarkos aprašą, kuriame nustato mokinių nemokamo vežimo organizavimą į Skuodo rajono bendrojo ugdymo mokyklas, profesinio mokymo ir neformaliojo vaikų švietimo įstaigas visuomeniniu transportu mokinio pažymėjime nurodytu maršrutu, mokykliniu autobusu ar kitu transportu ir važiavimo išlaidų kompensavimą.

Didinant mokiniams galimybę rinktis mokyklą, 1–12 kl. mokiniai vežami nemokamai ne tik į artimiausią, bet į jų pasirinktą mokyklą rajone.

3 diagrama

Kaip matyti iš 3 diagramos, mokinių, pavėžėjamų į mokyklą ir į namus, per pastaruosius ketverius metus procentas praktiškai nesikeitė – siekė apie 48 proc. Dėl vykdomo mokyklų tinklo optimizavimo, vežamų mokinių skaičius nepadidėjo, tačiau gerokai išsiplėtė teritorija, iš kurios į mokyklas vežami mokiniai.

Skuodo vaikų lopšelyje-darželyje ir Skuodo Bartuvos progimnazijoje atskirose grupėse ir klasėse ugdomi specialiuųjų poreikių turintys vaikai taip pat kasdien vežiojami į mokyklas. Yra vaikų, kurie pagal sutartis vežiojami ir į kitos savivaldybės specialiojo ugdymo įstaigas, tačiau tuo pasirūpina pačios ugdančios mokyklos. Savivaldybė, pagal patvirtintą Mokinių vežimo organizavimo ir važiavimo išlaidų kompensavimo tvarkos aprašą, kompensuoja ugdančiai mokyklai pavėžėjimo išlaidas.

Į kaimiškose vietovėse esančias ikimokyklinio ugdymo mokyklas, esant poreikiui, vaikus atveža tame kaime esančios bendrojo ugdymo mokyklos mokyklinis autobusiukas pagal atskirą susitarimą tarp mokyklų vadovų. Į ikimokyklinio ugdymo grupes bendrojo ugdymo mokyklose, esant poreikiui, vaikai atsivežami mokykliniu autobusiuku.

2017–2019 metais naujus mokyklinius autobusus gavo Ylakių ir Mosėdžio gimnazijos, Skuodo Bartuvos progimnazija. 2019 m. rajono mokyklos mokinių pavėžėjimui naudojo 13 mokyklinių autobusų.

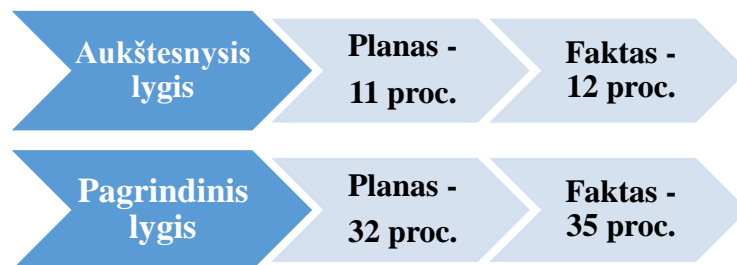
III. UGDYMO KOKYBĖ IR JĄ LEMIANTYS VEIKSNIAI

Ugdymo kokybe pradedama rūpintis jau ikimokyklinio ugdymo įstaigose. Jose aktyviai įgyvendinami įvairūs projektai, kurių dėka modernizuojamos vaikų ugdymo sąlygos, pedagogai tobulina kvalifikaciją, gerėja ugdymo paslaugų kokybė.

Siekiant programos „Ugdymo kokybės ir mokymosi aplinkos užtikrinimas“ strateginio tikslo – užtikrinti aukštą teikiamų viešųjų paslaugų kokybę ir prieinamumą, įgyvendinimo, 2019 m. buvo suplanuoti du kriterijai, pagal kuriuos matuojama ugdymo paslaugų kokybė bendrojo ugdymo mokyklose: mokinių, besimokančių aukštesniu lygiu (pasiekimai vertinami puikiai ir labai gerai, t. y. 10 ir 9 balais) ir pagrindiniu lygiu (pasiekimai vertinami gerai, pakankamai gerai ir vidutiniškai, t. y. 8, 7, 6 balais).

Mokinių, besimokančių aukštesniu ir pagrindiniu lygiu, dalis procentais

2 grafikas

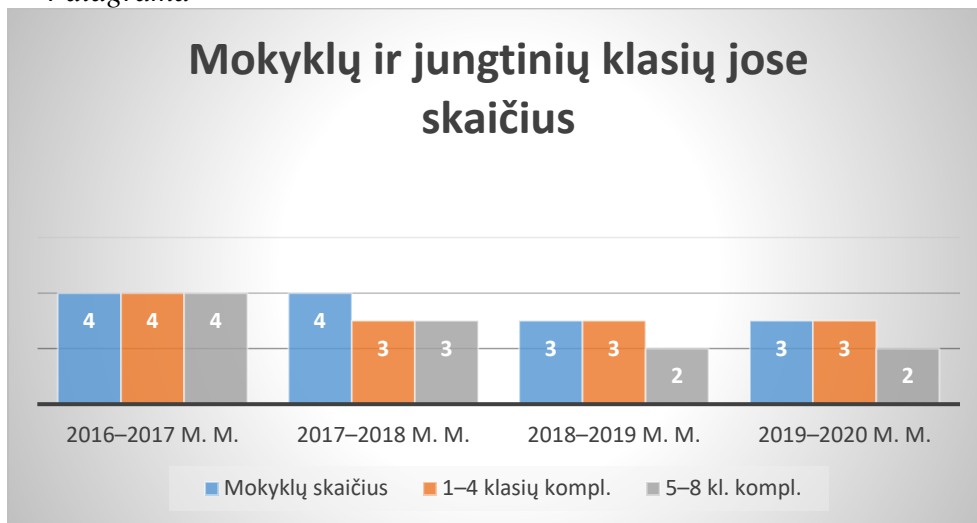

Iš pateiktos informacijos 2 grafike matyti, kad aukštesniu lygiu 2019 m. mokėsi 12 proc. visų savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių, o pagrindiniu lygiu – 35 proc. mokinių. Mokinių, besimokančių pagrindiniu ir aukštesniu lygiu, dalis didesnė nei planuota.

Analizuojant atskirų bendrojo ugdymo mokyklų rezultatus, pastebimi gana dideli mokinių pasiekimo lygių skirtumai tarp atskirų mokyklų.

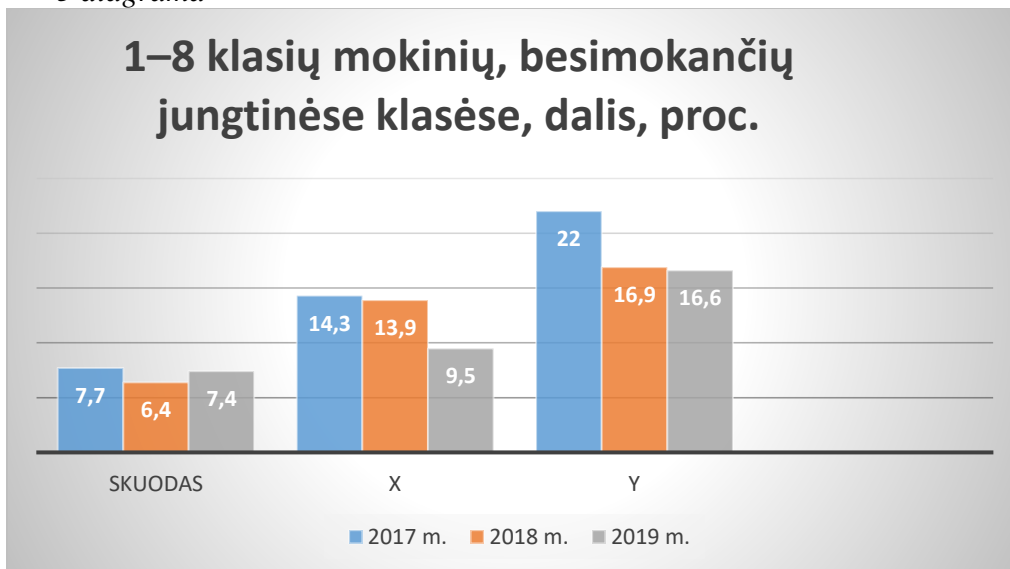
Mažesnės mokyklos blogesnius rezultatus aiškina tuo, kad gabesni mokiniai, baigę pagrindines klases, pasirenka gimnazijas. Tačiau viena iš svarbesnių priežasčių pakankamai ugdymo kokybei mažesnėse mokyklose pasiekti, be abejo, yra jungtinės klasės. Nors Skuodo rajono savivaldybėje planingai optimizuojamas mokyklų tinklas ir siekiama sumažinti jungtinių klasių skaičių, tai padaryti sekasi sunkiai, nes dėl mažėjančio mokinių skaičiaus, nesusidaro pilni komplektai, kuriuos tenka sujungti (žr. 4 diagramą).

4 diagrama

Jungtinių klasių problema ir neigiama įtaka ugdymo kokybei aktuali ir kitose Lietuvos savivaldybėse. Palyginome šią situaciją su panašiomis savivaldybėmis: 1–8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, procentas minėtose savivaldybėse yra gerokai didesnis, nei Skuode (žr. 5 diagramą).

5 diagrama

2019 m. Nacionalinio mokinių pasiekimų patikrinimo (NMPP) rezultatai buvo ypač nepalankūs ketvirtokams: lyginant su NMPP dalyvavusių savivaldybių vidurkiu, ypač žemas buvo rašymo, skaitymo, matematikos, pasaulio pažinimo lygis, žemesnis ir mokėjimo mokyti rodiklis.

Gerokai stipriau pasirodė šeštokai: beveik visų dalykų rezultatai buvo šiek tiek aukštesni už NMPP dalyvavusių savivaldybių vidurkį, ypač skaitymo, rašymo srityje, tačiau šeštokų buvo blogesni savijautos mokykloje, patyčių situacijos rodikliai.

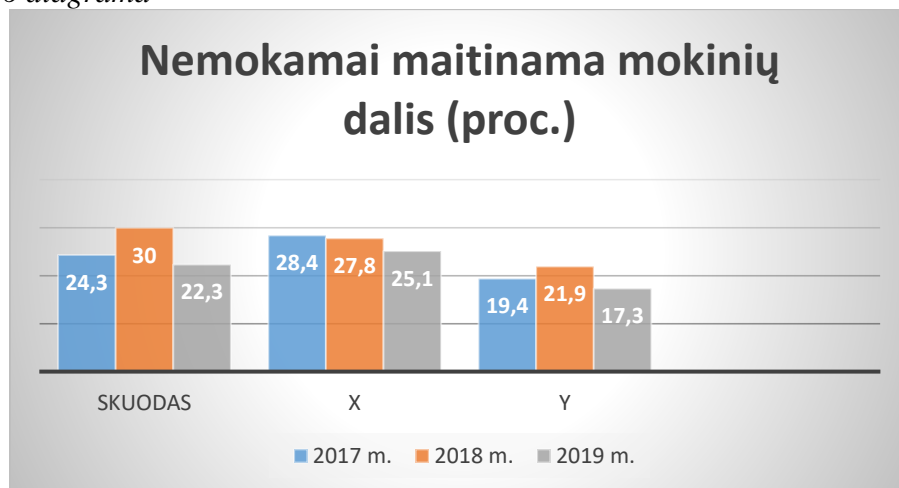
Mokinių pasiekimams nemažai įtakos turi ir socialinis-ekonominis savivaldybės kontekstas. Deja, pasiekimų nelygė dažnai būna tiesiogiai proporcinga galimybių nelygybei.

2019 m. Skuodo rajono savivaldybėje gyveno 90 nepasiturinčių šeimų, auginančių nuo 1 iki 7 vaikų, gaunančių socialinę pašalpą.

Parama mokinio reikmenims įsigyti buvo skirta 548 mokiniams arba 31,4 proc. visų 1–12 kl. mokinių. 2018 m. – 581 mokiniui.

Kokia dalis mokinių gauna nemokamą maitinimą galima matyti 6 diagramoje. 2019 m. nemokamai maitinamų mokinių skaičius sumažėjo 7,7 procento, bet savivaldybė vis tie išlieka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį yra prasčiausia. 6 diagramoje bandyta palyginti panašių savivaldybių socialinį-ekonominį kontekstą pagal nemokamai maitinamų mokinių dalies kriterijų. Kaip matyti, šis rodiklis ženkliai geresnis Y savivaldybėje.

6 diagrama

Dešimtokų arba II gimnazinių klasių mokinių Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo (PUPP) rezultatai 2019 m. buvo geresni nei 2018 m.

2019 m. PUPP matematikos patikrinime dalyvavo 160 mokinių (šalyje – 24 830 mokinių). Iš jų teigiamą įvertinimą (4–10 balų) gavo 78,1 proc. mokinių (šalyje – 79,3 proc. mokinių). Lyginant su 2018 metais, matematikos PUPP rezultatai 2019 m. geresni: 2018 m. 4–10 balų įvertinimus gavo 72,6 proc. mokinių (šalyje – 72 proc. dešimtokų). 2019 m. 5,2 proc. padaugėjo ir tų mokinių, kurie gavo 9–10 balų įvertinimą: šiais metais jų 7,5 proc. (šalyje – 10 proc.).

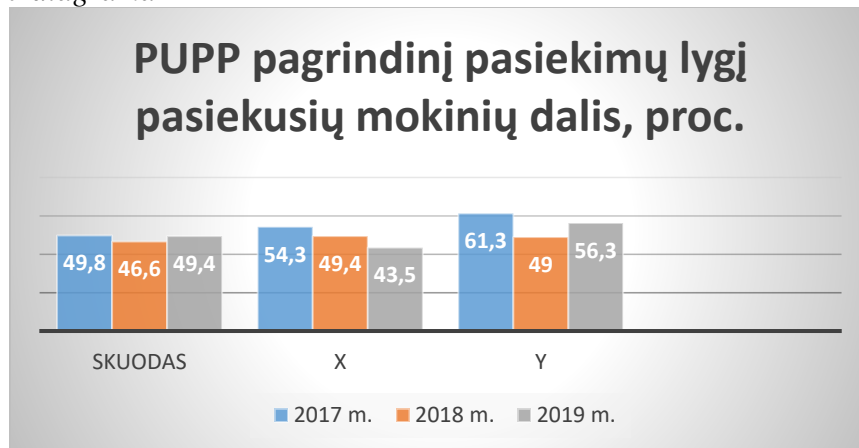
2019 m. PUPP lietuvių kalbos patikrinime dalyvavo 161 mokinys (šalyje – 23 473 mokiniai). Iš jų teigiamą įvertinimą (4–10 balų) gavo 94,41 proc. mokinių (šalyje – 94,3 proc. mokinių). Lyginant su 2018 metais, tokių mokinių padidėjo 1,3 proc. Lyginant su 2018 metais, 6,5 proc. padaugėjo ir tų mokinių, kurie gavo 9–10 balų įvertinimą: šiais metais jų 9,9 proc. (šalyje – 14,4 proc.).

2019 m. lyginant su 2018 m. 2,8 proc. didėjo PUPP pagrindinį pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis.

Tai iliustruoja 7 diagrama. Joje PUUP pasiekimai lyginami su panašiomis savivaldybėmis.

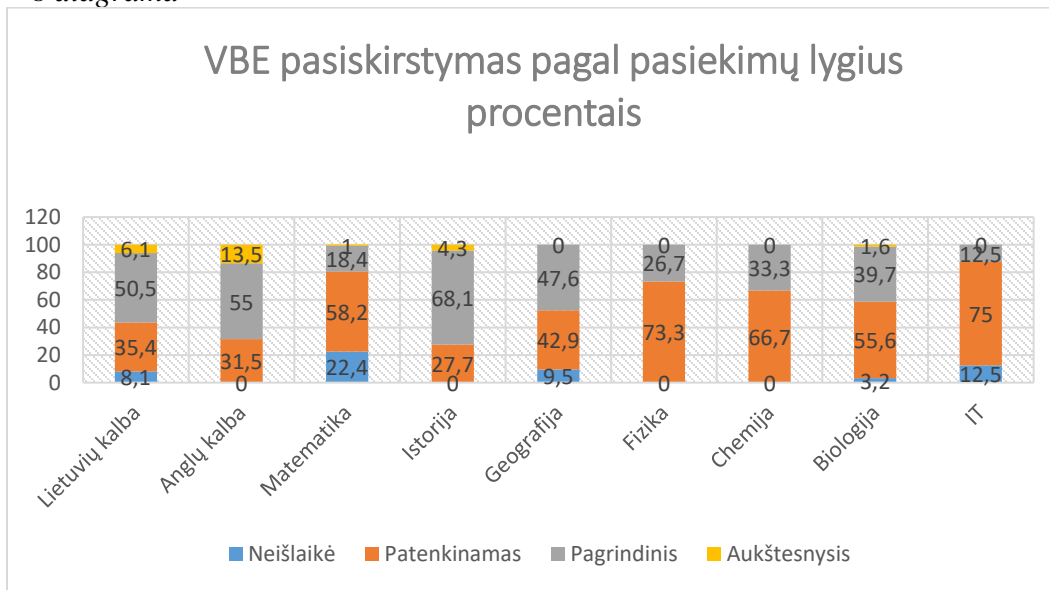
LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerija nustatė savivaldybėms tikslus. Vienas iš kriterijų yra PUPP bent pagrindinį mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis. Pagal šį kriterijų 2019 m: lietuvių kalbos rezultatai 1,9 proc. aukščiau šalies vidurkio, matematikos rezultatai, kurie 10,9 proc. žemiau šalies vidurkio.

7 diagrama

Valstybinių brandos egzaminų (VBE) išlaikymo kokybė 2019 m. Skuodo rajone buvo prastesnė nei Lietuvos vidurkis, tačiau net 78 proc. abiturientų išlaikė 3 ir daugiau VBE – tai beveik 10 procentų aukščiau šalies vidurkio. Tai yra ir vienas iš stebimų kriterijų, kuriuos nustatė LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, nustatydamą savivaldybėms tikslą.

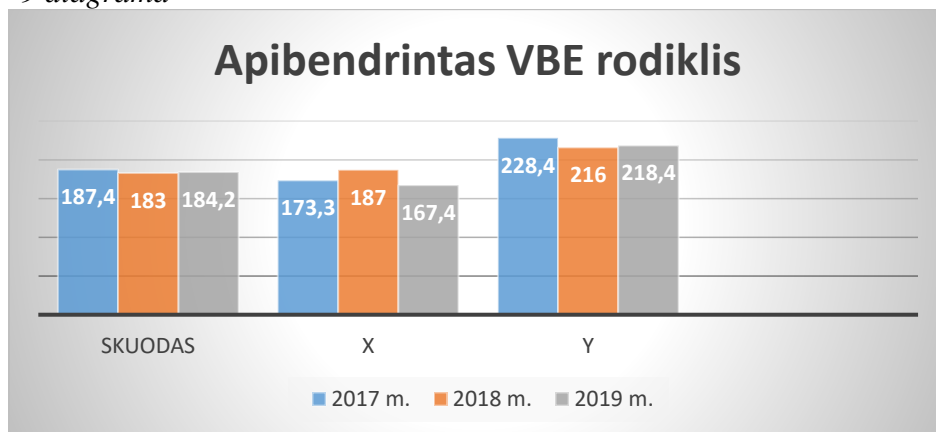
8 diagrama

8 diagramoje matyti, kokiais balais 2019 m. Skuodo rajono abiturientai išlaikė valstybinius brandos egzaminus: patenkinamas balas – nuo 16 iki 35, pagrindinis – nuo 36 iki 85, aukštesnysis – nuo 86 iki 100.

Pagal visų dalykų VBE rodiklius (standartizuotais taškais) 2019 m. prasčiausi buvo informacinių technologijų, fizikos, chemijos, matematikos rezultatai, geriau nei šalies mokyklų vidurkis vertinami biologijos, panašūs į šalies vidurkį buvo istorijos, geografijos, lietuvių kalbos rezultatai.

9 diagrama

9 diagramoje matyti, kad apibendrintas VBE rodiklis nežymiai augo, bet vis tiek pagal šį rodiklį patenkame tarp trečdaliao savivaldybių, kur būklė prasčiausia. Y savivaldybė pagal apibendrintą VBE rodiklį gerokai lenkia Skuodą ir X savivaldybę. Geresnius pasiekimus Y savivaldybėje rodo ir PUPP rezultatai (žr. 7 diagrama). O duomenys 6 diagramoje tik įrodo, kad pasiekimams neabejotiną įtaką turi ir savivaldybės socialinis-ekonominis kontekstas.

Tolimesni abiturientų pasirinkimai mokytis: apie 57 proc. studijavo aukštosiose mokyklose (kolegijose, universitetuose); apie 20 proc. tęsė mokslus profesinėse mokyklose; apie 2 proc. mokėsi užsienyje.

Gabiųjų ugdymas

Kaip publikuojama LR švietimo, mokslo ir sporto ministerijos metiniame leidinyje „Švietimas šalyje ir regionuose 2019“, Skuodo rajono savivaldybė patenka tarp trečdaliao geriausių Lietuvos savivaldybių, kurių mokiniai šalies dalykinėse olimpiadose ir konkursuose turi daugiausia prizininkų (skaičius, tenkantis 10 000 mokinių). Ši tendencija nekinta jau pastaruosius trejus metus, tad galima teigti, kad mūsų mokyklos kreipia didelį dėmesį ir mokytojai geba dirbti su gabiausiai mokiniams (žr.3 grafiką).

Dalykų olimpiadų ir konkursų prizininkų skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių

3 grafikas

2019 m. Savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintame metiniame olimpiadų, konkursų ir kitų renginių plane buvo suplanuotas ir įgyvendintas 71 renginys. Visus juos suorganizuoti Švietimo, kultūros ir sporto skyriui padėjo mokyklos, rajono mokyklų metodinė taryba, dalykų mokytojų metodinių būrelių nariai.

Nuosekli ir kryptinga mokyklų metodinių grupių veikla, metodinių būrelių dalijimasis gerą patirtimi savivaldybėje ir už jos ribų, kvalifikacijos tobulinimo renginių, kuriuos pagal mokytojų poreikį ir metinius planus organizuoja švietimo pagabos įstaiga – VšĮ Skuodo informacijos centras, įvairovė, kitos mokyklų inicijuojamos priemonės ugdant gabiusius mokinius duoda puikių rezultatų.

Skuodo rajono savivaldybės taryba yra įsteigusi Gabių vaikų ir mokinių skatinimo ir rėmimo fondą ir kasmet skiria lėšų tarptautinių, šalies ir regioninių olimpiadų, konkursų, varžybų prizininkams apdovanoti, juos ruošusiems mokytojams pagerbti. Šios padėkos skiriamos to nusipelnusiems tiek formaliajame, tiek ir neformaliajame ugdyme: mokslo, meno, sporto srityse.

Švietimo, kultūros ir sporto skyrius kasmet surengia šventę su koncertu, rėmėjais, į renginį kviečia ne tik mokinius, bet ir jų tėvus.

2019 m. šitaip buvo paskatinti 44 mokiniai ir 16 komandų, kolektyvų, ansamblių už pasiekimus regioniniuose, respublikiniuose ir tarptautiniuose konkursuose.

Pedagogai

Ugdymo įstaigų vadovai be kitų dalykų žmogiškųjų išteklių problemą įvardina kaip vieną iš pagrindinių kliūčių ugdymo kokybei didėti.

Didžiosios savivaldybės ikimokyklinės ugdymo įstaigos – Skuodo vaikų lopšelio-darželio vadovai ryškiausia 2019 m. problema laikė specialistų trūkumą. Atsidarius naujoms grupėms, reikėjo ir pedagogų, tačiau turinčių reikiamą išsilavinimą rasti buvo sunku: bene vienintelė išeitis – jaunų žmonių mokymasis pagal „Tęsk“ projektą Šiaulių universitete. 2019 m. mokėsi 7 mokytojai ir specialistai, taip pat kai kurie specialistai išklauė 60 akademinį valandų „Specialiosios pedagogikos ir specialiosios psichologijos“ kursus ir dalyvavo 40 akademinį val. trukmės „Kvalifikacijos tobulinimo programos ikimokyklinio ir pradinio ugdymo pedagogams, ketinantiems dirbti pagal priešmokyklinio ugdymo programą“ mokymuose.

Bendrojo ugdymo mokyklose 2019 m. taip pat buvo jaučiamas mokytojų, konkrečios srities specialistų, stygius.

Aleksandrijos pagrindinėje mokykloje 2019 m. trūko kai kurių specialistų: geografijos mokytojo (mokė istorijos mokytojas), biologijos, chemijos mokytojų (mokė technologijų mokytojas, studijuojantis biologiją ir chemiją) choreografijos mokytojo, išėjusio į ilgalaikes atostogas (neradus kito specialisto, šokio pamokos buvo išskirstytos pradinio ugdymo mokytojoms kaip fizinio ugdymo papildomos pamokos).

Panaši situacija 2019 m. buvo ir Barstyčių pagrindinėje mokykloje: išėjus mokytojui į pensiją prisikviesti specialisto dėl kelių savaitinių pamokų nepavyko, tad teko geografijos, fizikos pamokas atiduoti gretimų specialybių (istorijos, matematikos, biologijos) mokytojams.

Dar kitokią problemą, prisidedančią prie ugdymo kokybei nepalankių faktorių, įvardino Skuodo Pranciškaus Žadeikio gimnazijos vadovai: maži kai kurių mokytojų krūviai vertė juos ieškoti papildomo darbo. 2019 m. net septyni gimnazijos mokytojai dirbo ir kitose rajono ugdymo įstaigose (Meno mokykloje, Skuodo amatų ir paslaugų mokykloje, Ylakių, Mosėdžio gimnazijose, Pedagoginėje psichologinėje tarnyboje). Šioje gimnazijoje etikos pamokas dėstė lietuvių kalbos mokytojas, nes to dalyko pamokų krūvis yra mažas ir specialisto rasti nepavyko.

Visų ugdymo įstaigų vadovai patvirtino, kad sunku rasti mokytoją, kuris pakeistų specialistą jam susirgus ar išėjus į pensiją.

Taip pat dalis mokytojų jau yra arba artėja prie pensinio amžiaus ir artimiausiu metu surasti naujų įvairių mokomųjų dalykų mokytojų, ypač kaimo mokyklose, bus labai sudėtinga.

2019 m. Skuodo rajono savivaldybės mokyklose iš viso dirbo 167 pedagoginiai darbuotojai (be vadovų), iš kurių net 30 proc. buvo 60-ies metų ir vyresni.

2017–2019 m. nemaža dalis pedagogų išėjo į pensiją, daugelis iš jų – pasinaudoję valstybės biudžeto lėšomis, skirtomis išlaidoms, susijusioms su valstybinių ir savivaldybių mokyklų mokytojų, dirbančių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo programas, ir auklėtojų skaičiaus optimizavimu (žr. 4 grafiką).

Pedagogų, išėjusių į pensiją 2017–2019 m., skaičius

4 grafikas

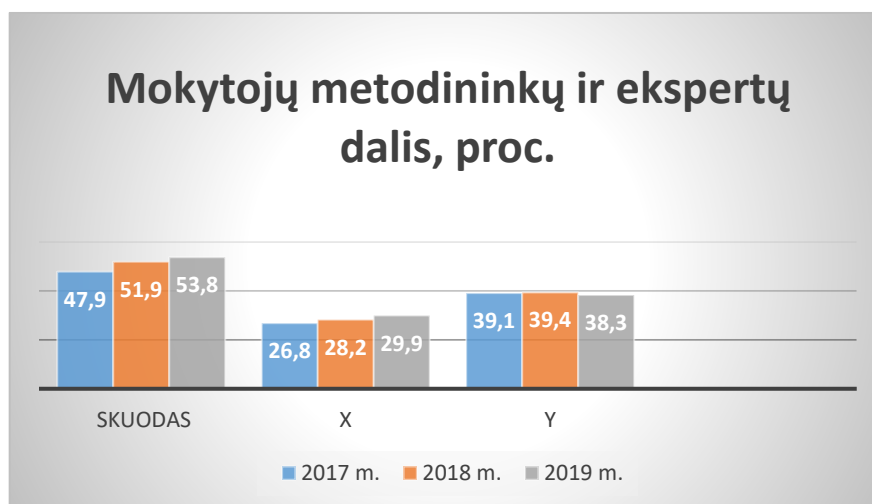
Skuodo rajono savivaldybė yra pasitvirtinusi du teisės aktus, kuriais numatomos priemonės, motyvuojančios ir skatinančios kvalifikuotus specialistus, kurių savivaldybės įstaigose trūksta, taip pat ir pedagogus, įsidarbinti Skuodo rajono savivaldybėje. Minėtuose teisės aktuose numatoma, kad kvalifikuoti specialistai, kurių poreikį pagal sritis patvirtina savivaldybės taryba ir kurie atitinka tvarkos apraše nustatytus reikalavimus, gali pretenduoti į periodinę 3 000 eurų dydžio išmoką (neatskaičius mokesčių), kuri mokama kiekvienais metais, bet ne ilgiau kaip 5 metus. Taip pat įteisinta galimybė kvalifikuotiems specialistams, kurių nerandama Skuodo rajono teritorijoje ir kurie važinėja iš kitų savivaldybių dirbti į Skuodo savivaldybės teritorijoje esančias įstaigas, apmokėti kelionės iš namų į darbą ir atgal išlaidas.

2019 m. kompensacija už kelionę buvo paskirta iš kitos savivaldybės į rajono mokyklą važinėjančiai dirbti psichologei.

Dar viena labai rimta problema, susijusi su žmogiškaisiais ištekliais ir ugdymo kokybės užtikrinimu, yra ugdymo įstaigų vadovų trūkumas. 2019 m. pabaigoje net keturiose Skuodo rajono savivaldybės teritorijoje veikiančiose švietimose įstaigose dirbo laikinieji vadovai, iš kurių du – jau ne pirmus metus. Tai tiesiogiai lemia teikiamų viešųjų paslaugų kokybę.

Tačiau yra ir kuo pasidžiaugti: Skuodo rajono savivaldybė patenka tarp trečdalio geriausių Lietuvos savivaldybių, kurių mokyklose dirba aukštos kvalifikacijos mokytojai. Šiuo rodikliu Skuodas stipriai lenkia panašias X ir Y savivaldybes (žr. 10 diagramą).

10 diagrama

Tačiau galime pastebėti, kad mokytojų kvalifikacija ne visad įtakoja mokinių pasiekimus. Nors Y savivaldybėje aukštos kvalifikacijos mokytojų dalis yra žymiai mažesnė, nei Skuodo savivaldybėje, bet PUPP ir VBE rezultatai Y savivaldybėje geresni. Skuodo rajono savivaldybėje, lyginant rezultatus su Y savivaldybe, žymiai didesnis yra olimpiadų, konkursų prizininkų skaičius. Darytina išvada, kad mokytojai puikiai geba dirbti su gabiais mokiniais, bet problema lieka mažiau gabių mokinių ugdymas. Pastaraisiais metais tam skiriamas išskirtinis mokyklų, savivaldybės administracijos, švietimo pagalbos įstaigų dėmesys.

Vyresnio amžiaus mokytojams, turintiems puikių dalykinių žinių ir vertingos darbo patirties, dažnai stinga darbo su naujausiomis technologijomis įgūdžių. Skuodo informacijos centras ir Skuodo rajono savivaldybės R. Granausko viešoji biblioteka siūlo mokytojams kvalifikacijos tobulinimo seminarus, mokymus, kaip dirbti su įvairiomis IT technologijomis, programomis.

2019 m. vieno Skuodo rajono savivaldybės mokyklose dirbančio pedagogo kvalifikacijai tobulinti buvo skirta 64 eurai, o 2018 m. – tik 27 eurai.

Švietimo pagalba

Mokinių rezultatams didelę įtaką turi švietimo pagalbos prieinamumas, ypač dirbant su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais. Deja, pagal šį rodiklį esame tarp trečdaliao savivaldybių, kur būklė prasčiausia. Kaip matyti *11 diagramoje*, X, o ypač Y savivaldybė, yra daug geresnėje būklėje, tai lemia ir geresnius rezultatus šiose savivaldybėse.

Savivaldybėje mažėjant bendram vaikų ir mokinių skaičiui, nemažėja socialinės atskirties šeimų vaikų: nedarbas, vis dar dideli emigracijos mastai ir kiti ekonominiai-socialiniai reiškiniai lemia, kad mokiniai gyvena nepilnose šeimose, su seneliais, kitais giminaičiais. Tokia situacija turi neigiamos įtakos ir socialiniams santykiams mokyklose: daugėja ne tik specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų, bet ir su elgesio sutrikimais, turinčių psichologinių sunkumų. Šioms problemoms spręsti mokyklose trūksta švietimo pagalbos specialistų.

11 diagrama

Daugumos ugdymo įstaigų vadovai vieną iš aktualiausių švietimo pagalbos problemų būtų ir įvardino psichologo paslaugų trūkumą. Šios paslaugos nūdienos visuomenėje, kur daug

hyperaktyvių vaikų, vaikų iš socialinę riziką patiriančių šeimų, labai aktualios. Ir tai tiesiogiai susiję su ugdymosi kokybe, mokinių pasiekimais.

Problemos priežastys – objektyvios, nėra norinčių Skuode dirbti psichologais.

O gausesniai mokytojų padėjėjų, kurių mokyklose nuolat stinga, būriui tiesiog neužtenka švietimo pagalbai skirtų lėšų.

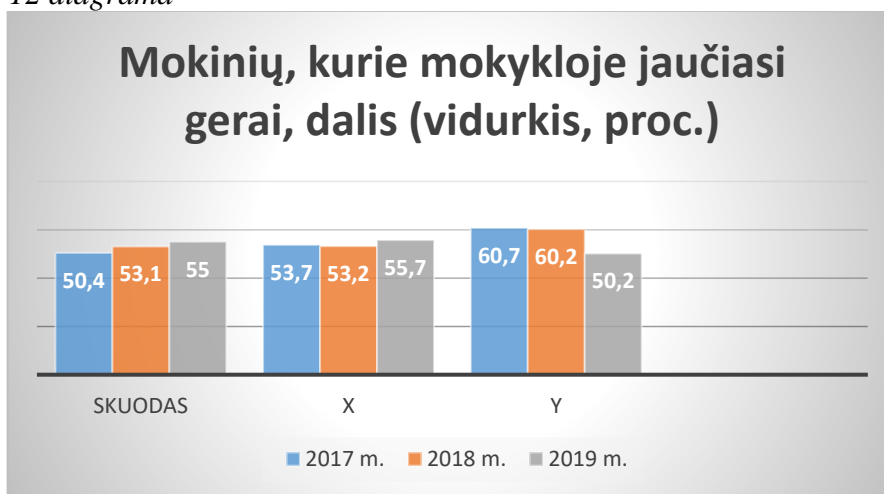
Skuodo rajono savivaldybės taryba sprendimu yra patvirtinusi ugdymo įstaigų pareigybių normatyvus. Pagal mokinių skaičių 2019 m. švietimo įstaigose turėjo dirbti psichologų 4,25 pareigybės, o realiai dirbo tik 1,25 didžiausioje savivaldybės mokykloje – Skuodo Bartuvos progimnazijoje. Apie pusmetį į Skuodo Pranciškaus Žadeikio gimnaziją 0,75 psichologo etato važinėjo dirbti jauna specialistė iš Klaipėdos. Ir nors savivaldybė jai kompensavo kelionės išlaidas, ilgiau gimnazijoje ji neužsibuvo.

Psichologinių paslaugų trūkumą mokyklose dalinai kompensavo Pedagoginės psichologinės tarnybos mobilus psichologas, pagal grafiką važinėjęs į kai kurias mokyklas.

Savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyrius teikė paraišką dalyvauti valstybės finansuojamoje programoje „Psichologo paslaugų mokyklose prieinamumo didinimas“ ir ES lėšomis finansuojamame projekte „Saugios aplinkos mokykloje kūrimas II“. Per 2017–2019 metus Skuodo rajono savivaldybės švietimo įstaigoms buvo nupirkta psichologų paslaugų (tyrimų, konsultacijų, paskaitų ir kt. vaikams, mokiniams, jų tėvams ir mokytojams) už daugiau nei 76 tūkst. eurų.

Nepaisant švietimo pagalbos specialistų stygiaus, visose savivaldybės mokyklose veikia vaikų gerovės komisijos, jungiančios pedagoginę, socialinę, psichologinę pagalbą, specialųjį ugdymą, prevencinį darbą, krizių valdymo sritis: identifikuojamas mokymosi pagalbos poreikis, bendradarbiaujama su klasės auklėtojais, dalykų mokytojais, teikiama pagalba mokiniui, jo tėvams (globėjams, rūpintojams). Mokyklos pasirengusios Smurto ir patyčių prevencijos programoms, vykdoma prevencijos ir kitų programų integracija į mokomuosius dalykus. Daugumoje mokyklų įgyvendinama pagalba mokiniui sistema. Vykdomos prevencinės programos, projektai, renginiai, stebima emocinė aplinka mokykloje, problemos sprendžiamos organizuojant susitikimus su savivaldos institucijomis.

12 diagrama

Ne viskas vyksta sklandžiai. Švietimo pagalbos spragos atsispindi ir NMPP metu vykdomuose mokinių klausimynų atsakymuose: apie savijautą mokyklose, patyčių situaciją,

mokyklos kultūrą.

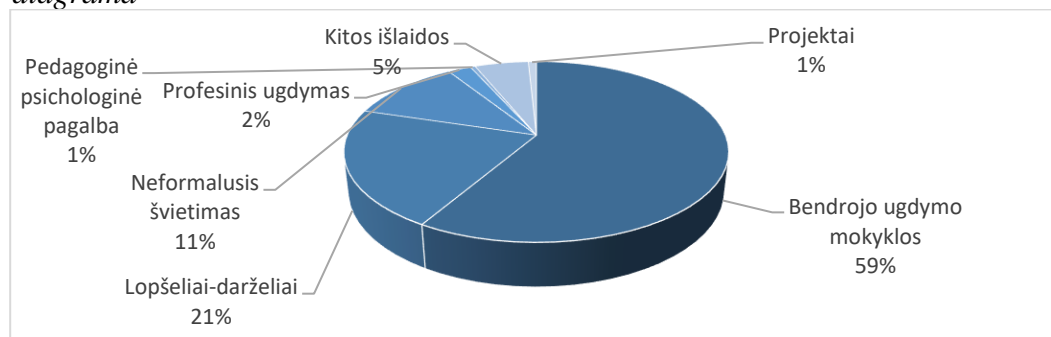
Vilties teikia kasmet pamažu gerėjantis Skuodo rajono savivaldybės mokyklų mokinių savijautos mokykloje rodiklis (žr. 12 diagramą).

IV. FINANSAVIMAS, PROJEKTAI

Skuodo rajono savivaldybės 2019–2021 m. strateginiame veiklos plane 2019 m. švietimo sričiai iš viso buvo numatyta skirti 36 proc. savivaldybės biudžeto lėšų (6 954,3 tūkst. eurų). Iš jų daugiausia skirta bendrojo ugdymo mokykloms, kiek mažiau – lopšeliams-darželiams ir neformaliajam švietimui. Mažiausiai lėšų (1 proc.) skiriama projektams ir pedagoginei psichologinei pagalbai finansuoti (žr. 13 diagramą).

Lėšų, skirtų švietimo sričiai, pasiskirstymas

13 diagrama

Tikslinga atkreipti dėmesį, kad vieno mokinio ugdymui gerokai daugiau lėšų tenka mažose kaimo mokyklose nei gimnazijose. Pavyzdžiui, Mosėdžio gimnazijoje, kur 2019 m. mokėsi 358 mokiniai, vieno mokinio ugdymui teko 2 430 Eur (iš jų savivaldybės biudžeto lėšos – 728 Eur), o Barstyčių pagrindinėje mokykloje, kurioje 2019 m. mokėsi 74 mokiniai, – 4 307 Eur (iš jų savivaldybės biudžeto lėšos – 1 632 Eur). Vidutiniškai rajone vieno mokinio ugdymui skiriama 2 520 Eur.

Ikimokyklinio ugdymo įstaigos, lyginant su bendrojo ugdymo įstaigomis, yra šiek tiek geresnėje padėtyje, nes dalį būtinausių remonto darbų, priemonių įsigijimo išlaidų jos padengia už teikiamas paslaugas iš tėvų inašų.

Siekiant programos „Ugdymo kokybės ir mokymosi aplinkos užtikrinimas“ strateginio tikslo – užtikrinti aukštą teikiamų viešųjų paslaugų kokybę ir prieinamumą, įgyvendinimo, 2019 m. buvo suplanuotas kriterijus „Lėšos, tenkančios 1 mokinio ugdymui bendrojo ugdymo mokyklose per mėnesį“. Planas buvo 186 eurai, faktas – 210 eurų (skaičiuotos visų finansavimo šaltinių lėšos).

Reikia pastebėti, kad pastaraisiais metais dėka Valstybės skirtų ir savivaldybės administracijos teiktų paraiškų ir ES bei Valstybės lėšomis įgyvendinamų projektų materialinė-techninė mokyklų bazė didžiosiose rajono mokyklose pamažu gerėja, auga ir mokytojų kompetencija dirbti su šiuolaikiškais technologijomis (žr. 3 lentelę).

3 lentelė. 2019 metais Savivaldybės administracijos projektai ir programos švietimo sričiai

Eil. Nr.	Projektas, tikslas ir darbai	Lėšos (trumpiniai: savivaldybės biudžetas – SB, valstybės biudžetas – VB, Europos Sąjungos – ES)
1.	Projektas „Neformaliojo švietimo infrastruktūros gerinimas Skuodo rajono savivaldybėje“. Projekto metu atnaujintos patalpos ir įsigytos priemonės, reikalingos šių krypčių neformaliam vaikų ugdymui: muzikos, dailės, choreografijos, sporto, techninės kūrybos. Projekto metu Skuodo Meno mokykloje įrengta klasė, skirta neformaliam vaikų ugdymui: klasė aprūpinta baldais, kompiuteriais bei kompiuterinėmis programomis, įsigytas daugiafunkcis spausdintuvas, projektorius, interaktyvi lenta, muzikos instrumentai ir jų priedai, grafikos spaudimo bei keramikos žiedimo staklės. Įsigytos modernesnės priemonės, skirtos neformaliam vaikų ugdymui, leis patobulinti šioje ugdymo įstaigoje vykdomas neformalaus ugdymo programas. Projekto metu taip pat įsigytos priemonės, reikalingos Kūno kultūros ir sporto centre vykdomam neformaliam vaikų ugdymui: baidarių irklavimo sportinės lenktyninės valtys, dviračiai, stalai, kėdės, nešiojami kompiuteriai, robotikos rinkiniai.	Projekto biudžetas – 67 837,84 Eur, iš jų: ES – 55 136,25 Eur, SB – 12 701,59 Eur.
2.	Projektas „Mokyklų tinklo efektyvumo didinimas Skuodo rajono savivaldybėje“. Projekto metu Ylakių gimnazijoje ir Bartuvos progimnazijoje modernizuotos aktų salės, pritaikant jas atviroms multifunkcinėms edukacinėms erdvėms, įvairesnėms veikloms, įsigytos mokinių ugdymui reikalingos priemonės. Bartuvos progimnazijos laiptinėje įrengtas nuožulnus keltuvas tam, kad į modernizuotą aktų salę galėtų patekti judėjimo negalią turintys mokiniai. Mosėdžio gimnazijoje modernizuota gamtos mokslų laboratorinė klasė. Visos modernizuotos erdvės aprūpintos funkcionaliais lengvai pertvarkomais baldais ir integruotomis mokymo sistemomis.	Projekto biudžetas – 22 7652 Eur, iš jų: ES – 191 240,21 Eur, VB – 16 874,13 Eur, SB – 19 537,74 Eur.
3.	Įgyvendinta 2019-07-22 finansavimo sutartis Nr. S-631. Šia sutartimi skirtas finansavimas Skuodo Pranciškaus Žadeikio gimnazijos sporto salės grindų atnaujinimui.	VB – 16 390 Eur, SB – 8 646,12 Eur.
4.	Projektas „Sveikos gyvensenos skatinimas Skuodo rajono savivaldybėje“. Projekto įgyvendinimo metu daugiausia dėmesio skiriama sveikatos raštingumui palaikyti ir su tuo susijusioms problemoms spręsti. Vaikams ir suaugusiems organizuojamos veiklos ir užsiėmimai, kuriais siekiama didinti atsakingą elgesį už	2019 m. – 24 702,23 Eur (ES – 20 996,80 Eur, VB – 1 852,71 Eur, SB – 1 852,72 Eur.

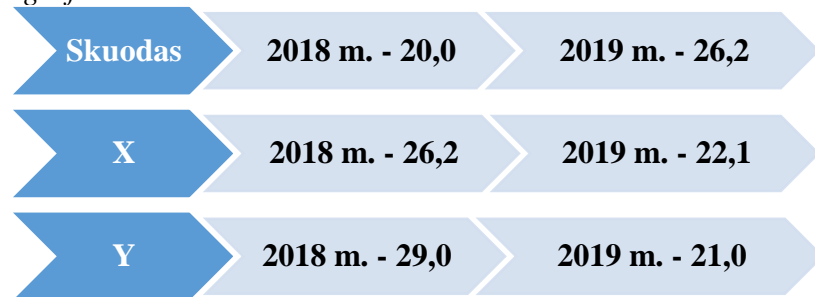
	savo ir kitų sveikatą bei formuoti teisingas sveikatą stiprinančias elgsenas. Užsiėmimų metu projekto dalyviai motyvuojami keisti žalingus įpročius į sveikatą tausojančius, tuo siekiant pagerinti jų ekonomines bei socialines gyvenimo sąlygas. Projekto veiklose dalyvauja vaikai, vyresnio amžiaus gyventojai ir neįgalieji. Projektą planuojama užbaigti 2020-08-19.	
5.	Nevyriausybinių jaunimo organizacijų projektų daliai finansuoti (kinkurso būdu).	SB – 3 500 Eur.
6.	Suaugusiųjų neformaliojo švietinio ir tęstinio mokymosi projektų daliai finansuoti (konkurso būdu).	SB – 2 000 Eur.
7.	Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo programos daliai finansuoti.	SB – 8 000 Eur.
8.	Programai „Skuodo amatų ir paslaugų mokyklos veiklos organizavimo užtikrinimas“ finansuoti.	SB – 161 300 Eur.
9.	Neformaliojo vaikų švietimo programoms finansuoti (konkurso būdu).	SB – 22 000 Eur.

Ugdymo įstaigų vadovai kaip vieną iš pagrindinių kliūčių ugdymo kokybei didėti be žmogiškųjų išteklių problemos įvardina skurdoką materialinę-techninę bazę, kai trūksta naujausių vadovėlių, laboratorijų, modernios kompiuterinės technikos ir programų.

Nors 2019 m. mokymo priemonėms Skuodo rajono savivaldybės mokyklose buvo panaudota daugiau lėšų, akivaizdu, kad tai per mažas indėlis pasiekimų pagerėjimo efektui pastebėti (žr. 5 grafiką).

Mokymo lėšos, panaudotos mokymo priemonėms įsigyti, tenkančios vienam mokiniui (eur)

5 grafikas

Mokyklų projektai

Didžiųjų ugdymo įstaigų vadovai, ieškodami galimybių, kaip pagerinti ugdymo kokybę, rengia ir įgyvendina įvairius projektus.

2019 m. Skuodo vaikų lopšelyje-darželyje pačios įstaigos iniciatyva įrengtos dvi naujų ugdymo technologijų (NUT) laboratorijos, viena jaunųjų eksperimentatorių, tyrinėtojų (JET) laboratorija; bendradarbiaujant su ITC, ugdymo bazė papildyta 10 planšetinių ir 8 nešiojamais kompiuteriais.

Skuodo vaikų lopšelis-darželis 2019 m. pateikė paraišką ir laimėjo du ESFA finansuojamus projektus: „Edukacinių procesų modernizavimas Skuodo rajono savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigose“ (70 714,29 Eur) ir „Bendrystės džiaugsmas“ (5 000 Eur), kurie įgyvendinami 2020 metais.

Pirmajame projekte kartu dalyvauja ir Ylakių bei Mosėdžio vaikų lopšeliai-darželiai.

Visų ikimokyklinių ugdymo įstaigų pedagogai mokosi naujų darbo formų ir metodų, inovacijas pritaikydami vaikų ugdymo (si) procese. Ugdytiniai mokosi naudotis interaktyviomis technologijomis, tobulėja jų orientacija erdvėje, atmintis, vaizduotė, loginis mąstymas.

Ikimokyklinio ugdymo įstaigos aktyviai teikė paraiškas ir į savivaldybės finansuojamų projektų konkursus: 2019 metais finansavimą gavo 5 projektai, kurių metu vaikams buvo pajvairinta ir praturtinta ugdymoji veikla, vyko įdomi stovykla kartu su tėveliais.

Štai Mosėdžio gimnazija kasmet pritraukia papildomų lėšų mokyklos veiklai, bet dėl projektinių sąlygų tik maža šių lėšų dalis gali būti skiriama mokymą skatinančios aplinkos kūrimui. Tačiau projektai suteikia didesnes galimybes ugdymo plano įgyvendinimui. 2019 m. gimnazijoje sėkmingai baigtas įgyvendinti dvejų metų trukmės ES fondų lėšomis finansuojamas projektas „Skuodo rajono Mosėdžio gimnazijos ir mokyklų partnerių matematikos mokymosi permainų modelis“. Projekto biudžetas – 65 510,63 Eur. Pagrindinis projekto tikslas – pagerinti 8 kl. mokinių matematikos pasiekimus, buvo apvainikuotas sėkme: 2019 m. aštuntokų matematikos NMPP rezultatai aukštesni nei visų tipų mokyklų ir prilygo didmiesčių mokyklų rezultatams.

2019 m. Mosėdžio gimnazija surengė regioninę praktinę-metodinę konferenciją „Ugdymo (si) sėkmės paieškos: tarp tradicijų ir inovacijų“, kurios metu pristatė gerąją projekto patirtį.

Šiame projekte kaip partneris taip pat dalyvavo Skuodo Bartuvos progimnazija.

Skuodo rajono Ylakių gimnazija taip pat džiaugėsi savo trejų metų dalyvavimu projekte „Mokinių akademinį gebėjimų ir jų ugdymo kokybės plėtra“. Kaip pastebėjo gimnazijos vadovas 2019 metų ataskaitoje, 2017–2019 metais augo aukštesniu lygiu besimokančių mokinių skaičius (proc.). Ypač jis augo 2019 metais. Vadovo įsitikinimu, šį rodiklį pagerinti padėjo būtent gimnazijos dalyvavimas minėtame projekte.

Skuodo Pranciškaus Žadeikio gimnazija taip pat 2019 m. įgyvendino ESF ir Valstybės biudžeto bei savivaldybių finansuojamą projektą „Matematikos edukacinių procesų tobulinimas Skuodo Pranciškaus Žadeikio ir Kretingos J. Pabrėžos universitetinėje gimnazijoje“, kurio vertė – 41 421,44 Eur.

Nors bendrai lėšos, skirtos ugdymo sričiai, kasmet didėja, tačiau vargu ar tai turi tiesioginės įtakos ugdymo kokybei, nes absoliutus lėšų didėjimas susidaro dėl darbuotojų darbo užmokesčio didėjimo. Tad galima daryti prielaidą, kad lėšos nėra pagrindinis ugdymo kokybę lemiantis veiksnys

V. IŠVADOS

1 tikslas. Užtikrinti ugdymo programų vykdymą, jų įvairovę

Padaryta pažanga:

1. Sėkmingai įgyvendintos suplanuotos mokyklų tinklo pertvarkos priemonės.
2. Padidėjo neformaliojo ugdymo veiklose dalyvaujančių vaikų dalis 17,4 proc. lyginant su 2017 m.
3. Per trejus metus beveik dvigubai padidėjo suaugusiųjų asmenų, dalyvaujančių neformaliojo švietimo programose, skaičius.

4. Pagerintos sąlygos įgyti profesinį išsilavinimą savivaldybėje.
5. Sudarytos geros sąlygos didelių specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų ugdymui specialiosiose grupėse, klasėse.
6. Pagerintas psichologų paslaugų prieinamumas, 2017–2019 metais dalyvaujant ES lėšomis finansuotame projekte.

Dalinai padaryta pažanga:

1. Pagerintas ikimokyklinio ugdymo prieinamumas, padidėjo vaikų skaičius ikimokyklinio ugdymo įstaigose, atidarytos naujos grupės. *Spręstina problema:* ikimokyklinio ugdymo prieinamumo didinimas Mosėdžio seniūnijoje (10 proc. prašymų priimti į Mosėdžio vaikų lopšelių-darželių liko nepatenkinti).

Nepadaryta pažanga:

1. Nepakankamas švietimo pagalbos specialistų skaičius.

2 tikslas. Kurti saugią ir patrauklią ugdymo aplinką

Padaryta pažanga:

1. 100 proc. užtikrinamas vaikų pavėžėjimas į pasirinktą mokyklą rajone.
2. Didėjęs mokinių, besimokančių aukštesniu lygiu (planas – 11 proc., faktas – 12 proc.) ir pagrindiniu lygiu (planas – 32 proc., faktas – 35 proc.).
3. Didėjanti aukštos kvalifikacijos mokytojų dalis. Nuo 2017 m. iki 2019 m. padidėjo 5,9 proc.

Dalinai padaryta pažanga:

1. Nežymiai sumažėjo jungtinių klasių skaičius (2017 m. – 6; 2019 m. – 5) ir mokinių, besimokančių jose dalis (2017 m. – 7,7 proc.; 2019 m. – 7,4 proc.). Ši problema turi būti sprendžiama ir ateityje, tvarkant mokyklų tinklą.

2. Savivaldybės administracijos įgyvendinti projektai pagerino mokyklų infrastruktūrą, materialinę-techninę bazę (bendra finansavimo suma – daugiau kaip 300 000 eurų).

Spręstinos problemos: Skuodo rajono savivaldybės kūno kultūros ir sporto centro vidaus ir lauko sporto bazių įrengimas; Skuodo vaikų lopšelio-darželio „Saulutės“ korpuso pastato renovacija; Skuodo rajono Ylakių gimnazijos sporto salės ir stadiono renovacija; Skuodo Pranciškaus Žadeikio gimnazijos sporto stadiono renovacija ir IT bazės atnaujinimas bei gamtos mokslų laboratorijos įrengimas.

3. 2019 m. 2,8 proc. padidėjo PUPP bent pagrindinį pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis lyginant su 2018 m. 2019 m. PUPP lietuvių kalbos bent pagrindinį pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis 1,9 proc. aukščiau šalies vidurkio. *Spręstina problema:* 2019 m. PUPP matematikos bent pagrindinį pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis 10,9 proc. žemiau šalies vidurkio.

4. Valstybinių brandos egzaminų rezultatai. Padaryta pažanga: 78 proc. abiturientų išlaikė 3 ir daugiau VBE – tai 9,7 proc. aukščiau šalies vidurkio. *Spręstina problema:* VBE išlaikymo kokybė.

5. 2019 m. Nacionalinio mokinių pasiekimų patikrinimo (NMPP) rezultatai. Šeštokų beveik visų dalykų rezultatai buvo šiek tiek aukštesni už NMPP dalyvavusių savivaldybių vidurkį, ypač skaitymo, rašymo srityje. *Spręstinos problemos:* šeštokų blogesni savijautos mokykloje ir patyčių situacijos rodikliai. Ketvirtokų rezultatai: lyginant su NMPP dalyvavusių savivaldybių vidurkiu, žemesnis rašymo, skaitymo, matematikos, pasaulio pažinimo lygis ir mokėjimo mokyti rodiklis.

6. Per tris metus 4,6 proc. išaugęs mokinių, kurie mokykloje jaučiasi gerai, procentas (nuo 50,4 iki 55 proc.). Siekiamas tikslas – ne mažiau 60 proc.

3 tikslas. Skatinti aktyvią ugdymo įstaigų bendruomenių veiklą

Padaryta pažanga:

1. Didėjantis olimpiadų ir konkursų prizininkų skaičius. Pagal šį rodiklį esame tarp trečdaliao geriausių savivaldybių.
2. Aktyvus mokyklų dalyvavimas projektinėje veikloje.